

Återrapportering av effekterna av minskad skolläkarebemanning

Bakgrund

Centrala elevhälsan erbjuder eleverna tillgång till medicinsk kompetens i form av skolläkare. Skolläkaren arbetar utifrån sitt uppdrag genom att träffa elever med skolrelaterad hälsoproblematik, utfall från screeningundersökningar samt vaccinationsbedömningar. De granskar medicinska rutiner, skriver intyg vid aktivitetsersättning samt gör bedömningar inför mottagande i särskolan.

Förvaltningen har haft en anställd skolläkare under en längre period. Under 2017 utökades bemanningen med ytterligare en skolläkare. Budget 2019 för Centrala elevhälsan föranledde en minskad bemanning för verksamheten. Utifrån omfattningen av skolläkare jämfört med grundskolan i Malmö men även i jämförelse med andra kommunala huvudmän bedömdes omfattningen av skolläkare vara väl tilltagen och beslut fattades om neddragning av skolläkare från 1,8 tjänst till 1,0 tjänst.

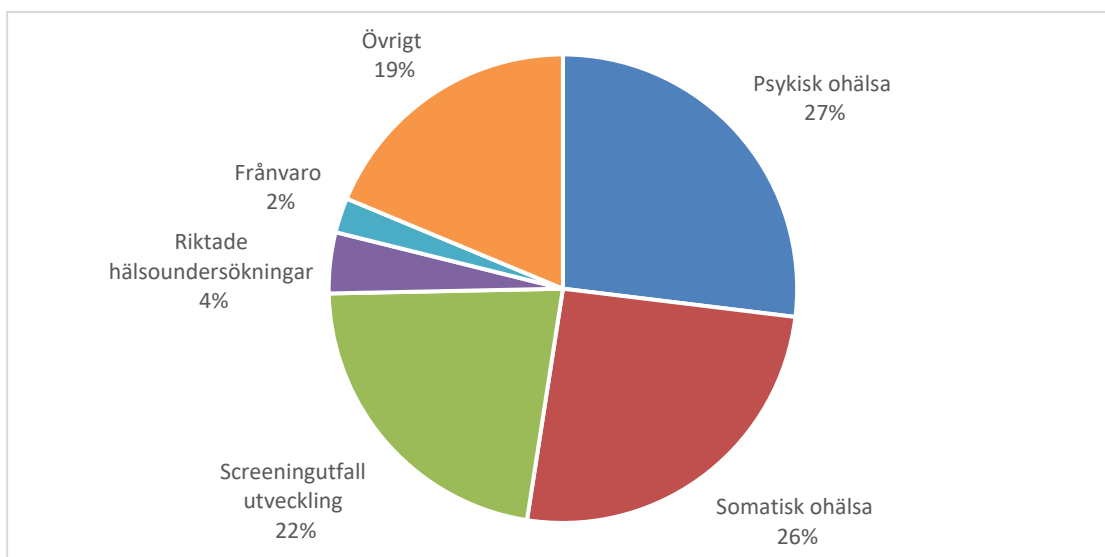
	2016	2017	2018	2019
Skolläkare GRF	5374	5809	5586	5786
Skolläkare GVF	8216	4378	3875	3088

Siffrorna avser antal elever per heltidstjänst skolläkare

I den konsekvensanalys som genomfördes inför beslutet lyftes följande:

- Mindre tid för skolläkarmottagning vilket gör att verksamheten måste göra en prioritering av vilka elever som får träffa skolläkare.
- Försämrade patientsäkerhet
- Ökad stress och arbetsbelastning för skolsköterskorna och kvarvarande skolläkare
- Sämre möjlighet att säkra kvalitén på den vård som bedrivs
- Minskat medicinskt stöd/handledning till skolsköterskorna

Skolläkare Lisa Aulin har inom ramen för sin specialistutbildning inom skolhälsovård gjort ett projektarbete. I arbetet undersöktes hur skolläkarens tid använts under läsåret 2018–2019. Totalt genomfördes knappt 1000 läkarbesök. Besöksorsaken fördelade sig enligt nedan:

Under gruppen övrigt återfinns följande:

Urinvägsinfektion, oro för sexuellt överförbara sjukdomar/sexuell läggning/könsdysfori/könsstymning, phimosis, vestibulitsymptom, svettningar, allergi, trötthet, svimning, återkommande/långvariga infektioner, favism, annan födoämnesallergi. Cirka 30 % av besöken föranledde remittering vidare till annan vårdgivare.

Inför läsåret 2019–2020 gjordes planeringen av läkarmottagning enligt nedan. Utifrån planeringen skulle antalet mottagningar på de större skolorna halveras men så har inte skett. Istället har tiderna märkt CEH och extra tid använts till extra mottagningar och olika möten med eller utan elever. Det som prioriterats bort är tid för planering, reflektion, fortbildning samt tvärprofessionell samverkan.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Jämn vecka	UH CEH	NSG Malmö Lärling	Petri Borgar	Agnes Extra tid	CEH ST utb
Ojämn vecka	MIG CEH	Pauli Malmö Restaurang	Bellevue Extra tid	Latin Valdemarsro	CEH ST utb

Uppföljning av effekterna av minskad skolläkarbemanning

Den genomförda förändringen har följts upp enligt följande:

- **Statistik från journalsystemet**

Besök hos skolläkare under 1/9 – 19/11 2018 och 2019

2018: 468 kontakttypsregistreringar*

2019: 445 kontakttypsregistreringar

* En av skolläkarna påbörjade sin tjänst först i september 2018 och hade inledningsvis introduktion

Kontakttypsregistreringar görs varje gång ett notat skrivs i journalsystemet

- **Riskbedömning inför minskning av skolläkarbemanning**

I riskbedömningen som genomfördes inför förändringen lyftes kompetensbortfall, brist på meningsfullhet utifrån uppdraget samt stress. Vid uppföljning av riskbedömningen kan det konstateras att kompetensbortfall kompenseras med nätverk med skolläkare inom grundskolan samt genom handledning för kvarvarande skolläkare. Uppdraget upplevs som fortsatt meningsfullt då hälsofrämjande och förebyggande insatser ryms inom uppdraget. Insatta åtgärder för att minska stress är genomförda eller på gång. Trots det upplevs stress av kvarvarande skolläkare.

- **Inkomna avvikelser och klagomål**

Det har inkommit en avvikelse avseende fördröjning av vaccinationsplanering som kan bero på minskad skolläkarbemanning. Det har inkommit ett klagomål från en vårdnadshavare avseende en remiss som skickades fel vilket kan förklaras av minskad bemanning av skolläkare eller nyanställd skolsköterska.

- **Enkät till skolsköterskorna**

Skolsköterskorna har anonymt fått besvara en enkät utifrån en frågeställning om hur de upplever att den minskade bemanningen. 12 av 18 skolsköterskor har besvarat enkäten.

9 av 12 skolsköterskor upplever att minskningen av skolläkare har påverkat patientsäkerheten, ökat deras arbetsbelastning samt har inneburit att de tvingats prioritera bort elever som annars skulle träffa skolläkaren. Exempel på frågeställningar som skolsköterskorna uppger prioriterats bort från skolläkarmottagningen; psykisk ohälsa, sömnsvårigheter, hudbesvär, främst ärenden som kan skickas till vårdcentralen, neuropsykiatriska utredningar, smärta, besvär relaterade

till menstruation.

8 av 12 skolsköterskor upplever att minskningen av skolläkare har inneburit en försämrad möjlighet till stöd av skolläkare.

7 av 12 skolsköterskor upplever att minskningen av skolläkare har inneburit försämrad kvalitet.

- **Synpunkter från samordnade skolsköterska och skolläkare**

Utifrån risken för en försämrad patientsäkerhet lyfts bland annat försämrad dokumentation, att fler ärenden avhandlas digitalt vilket gör att fakta kan missas samt mindre möjlighet till tvärprofessionell samverkan.

Utifrån risken för påverkan av vårdkvalitet lyfts avsaknad av kollega att diskutera elevärenden med, stress som sänker kvalitén, fördröjning av framtagande av dokument som kräver medicinsk bedömning, att samverkan med andra instanser uteblir samt att det tvärprofessionella arbetet inom elevhälsan minskar.

Kvarvarande skolläkare upplever att arbetsmiljön är mycket stressig vilket även kan relateras till många arbetsplatser och kontaktytor

Sammanfattning

Skolsköterskorna upplever en försämrad kvalitet på verksamheten utifrån att elever prioriteras bort eller hänvisas till annan instans. Uppdraget för elevhälsan är att genom hälsofrämjande och förebyggande arbete stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det är viktigt att skilja från den uppdrag som regionen har. Uppdraget är utgångspunkten för vilka elever som ska erbjudas läkarbesök. I sammanställningen av föregående läsårs besöksorsaker framkommer en stor andel övrigt som delvis är frågeställningar för primärvården eller andra verksamheter inom regionen.

När det gäller patientsäkerheten kan den påverkas av den minskade bemanningen då arbetsbelastningen för kvarvarande skolläkare och skolsköterska är högre.

Denna återrapportering avser endast effekterna av minskad bemanning av skolläkare. Budget 2019 innebar även att Centrala elevhälsan inte gjorde den planerade utökning av psykolog trots ett jämförelsevis högt elevantal per psykolog jämfört med grundskolan. Det innebar även en halvering av tjänsten som samordnande specialpedagog. Åtgärder som påverkat både

arbetsbelastning och möjligheterna för verksamheten att arbeta med likvärdighet, kvalitetssäkring samt uppdrag från skola och förvaltning.

Agneta Fredin
Enhetschef
Centrala elevhälsan